

умов для стабільної професійної діяльності в умовах тривалого стресу й невизначеності.

Список використаних джерел

1. Гайфер Є. (2025). Опитування працівників регіональних філій АТ «НСТУ», березень 2025 р. Київ.
 2. Про суспільні медіа України : Закон України від 17 квіт. 2014 р. № 1227-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1227-18#Text>
 3. Українські медіа назвали п'ять основних викликів 2024 року. *Інститут масової інформації*. 19.12.2024. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/ukrayinski-medijnyky-nazvaly-pyat-osnovnyh-vyklykiv-2024-roku-shhorichne-opytuvannya-imi-i65573>
 4. Чернолицкий М. Програма розвитку АТ «НСТУ» 2021-2025. URL: https://corp.suspilne.media/media/documents/zagalni-dokumenty/Kandydaty_na_posadu_holovy_NSTU/Prohrama_rozvytku_NSTU_Mykola_Chernotytskyi.pdf
-

Костянтин ГОММА

*студент першого курсу освітньо-наукової програми
«Суспільна політика і врядування»*

РІВНИЙ ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ ПРО БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ ЯК ЗАВДАННЯ ДЛЯ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ: ПОСИЛЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ ГРОМАД У СФЕРІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

Ключові слова: безбар'єрність, відкриті дані, цифрова інклюзія, місцеве самоврядування, інформаційна доступність, публічна політика, маломобільні групи населення.

Мета дослідження. Проаналізувати дилему на перетині фізичної та інформаційної безбар'єрності: як місцева влада може забезпечити рівний доступ до даних про безбар'єрність у публічному просторі. У фокусі – не технічне моделювання, а практичні передумови реалізації політики. Методологічно дослідження спирається на аналіз чинної нормативної бази (Постанови № 537 і № 835, Національну стратегію зі створення в Україні безбар'єрного простору), успішні практики громад, міжнародні приклади.

Виклад основного матеріалу. Після початку повномасштабної війни в Україні помітно зростає кількість громадян, які належать до маломобільних груп населення (МГН): людей з інвалідністю, літніх людей,

батьків малолітніх дітей, вагітних жінок, військових і цивільних з тимчасовими порушеннями мобільності. За офіційними даними, у 2023 році в Україні налічувалося понад 3 мільйони осіб з інвалідністю, на 300 тисяч більше, ніж до війни [3]. Це зумовлює зростаючий суспільний запит на доступність публічного простору – як фізичну, так і інформаційну.

Попри окремі інфраструктурні поліпшення, громадяни досі не мають достатньої інформації про ступінь безбар'єрності об'єктів міст, в яких вони живуть. Інформаційна безбар'єрність – це доступність актуальних, зрозумілих і повних даних про фізичну доступність будівель, транспорту, об'єктів інфраструктури. Її відсутність знецінює фізичні інвестиції, посилює соціальну ізоляцію, унеможлиблює самостійне планування переміщень, підриває довіру до сервісів. У дослідженні Центру соціальних змін (2024) 48 % респондентів відзначили інфраструктуру як сферу з найбільшими бар'єрами, а 32 % – закликали до створення адаптованого середовища [1].

У 2025 році ключову для цієї сфери Постанову № 537 Про порядок проведення моніторингу та оцінки ступеня безбар'єрності об'єктів фізичного оточення і послуг для осіб з інвалідністю було оновлено: впроваджено нові категорії об'єктів для моніторингу (крім будівель та споруд тепер збиратимуть дані і про об'єкти благоустрою, вулиці і дороги та об'єкти транспортної інфраструктури), оновлено чеклисти для перевірки елементів безбар'єрності, а також визначено обов'язковість публікації результатів моніторингу конкретних об'єктів замість описових агрегованих даних. Проте ці новації ще не стали системною зміною. Чи стануть – відкрите питання. Адже більшість громад не мають кадрової або технічної спроможності реалізувати нові вимоги. Збір і публікація даних здійснюється формально або не здійснюється зовсім, а існуючі набори даних не узгоджені з форматами, які вимагає Постанова № 835. Таким чином, зберігається статус-кво – ситуація, в якій нормативні інструменти існують, але не виконуються або виконуються вибірково.

Централізоване вирішення – наприклад, створення єдиної національної цифрової платформи – є потенційно ефективним, але вимагає значного ресурсного забезпечення, політичної волі й координації між міністерствами, громадами та громадськістю. Такий підхід є довготривалим і складним у впровадженні.

Альтернативним (гіпотетичним) шляхом може бути посилення спроможності громад як точка входу до системної зміни. Це передбачає: навчання працівників ОМС роботі з даними, зокрема і відкритими даними; створення типових шаблонів візуалізації даних на базі безкоштовних рішень на кшталт Карт Гугл; залучення громадських організацій до верифікації даних; підтримку civic tech-ініціатив. Такий підхід виглядає

здійсненим уже в короткостроковій перспективі, легко масштабується і дозволяє зробити перші практичні кроки до забезпечення рівного доступу до інформації про безбар'єрність.

У міжнародному досвіді інформаційна безбар'єрність реалізується на базі локальних даних. У Великій Британії платформа AccessAble формується муніципалітетами у співпраці з університетами; у Німеччині Wheelmap покладається на громадську активність; у Канаді – дані про безбар'єрність інтегровані в національний портал відкритих даних, але формуються на локальному рівні. Усі ці приклади свідчать, що централізовані рішення можливі лише за наявності первинної інформації «знизу».

Отже, посилення спроможності громад виглядає найбільш доступним і адаптивним шляхом до побудови інформаційно безбар'єрного середовища в Україні. Воно не заперечує майбутню централізацію, але створює реалістичну стартову точку для впровадження змін. Рівний доступ до інформації – це не лише технічне завдання, а складова політики соціальної справедливості, яку має бути інтегровано в цифрову трансформацію публічного управління.

Список використаних джерел

1. Аналіз ставлення до питань безбар'єрності. *Центр соціальних змін та поведінкової економіки*. URL: <https://drive.google.com/file/d/17EETnj2nb97IFCRkiUN6jVvoKia8zsem/>

2. В Україні налічується 3 мільйони людей з інвалідністю – Жолнович. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3763345-v-ukraini-nalicutsa-3-miljoni-ludej-z-invalidnistu-zolnovic.html>

3. Безбар'єрність в Україні: сприйняття суспільством та запит на соціальні зміни. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3915189-bezbarernist-v-ukraini-sprijnatta-suspilstvom-ta-zapit-na-socialni-zmini.html>

Тарас ДИШЛЮК

*студент першого курсу освітньо-наукової програми
«Суспільна політика і врядування»*

ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ ПРОВЕДЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ГОЛОСУВАННЯ НА МІСЦЕВИХ ВИБОРАХ

Ключові слова: електронне голосування, місцеві вибори, цифрова демократія, кібербезпека, довіра громадян.